

Kommunal forsknings- och förnyelsestrategi för Skåne

Forskning och Innovation
Rapport nr 1
Karen Lagercrantz

Kommunal forsknings- och förnyelsestrategi för Skåne
© Författaren och Kommunförbundet Skåne
ISBN 978-91-89661-34-9

FÖRFATTARE; Karen Lagercrantz
LAYOUT; Lena Lindberg

TRYCKNING; Bildcenter i Lund AB, juli 2009

Innehåll

Förord.....	5
Introduktion	7
Bakgrund.....	8
Syfte och metod	10
Varför en kommunal forsknings- och förnyelsestrategi för Skåne?	11
Begreppen kommun och region	14
Strategiskt betydelsefulla målområden för forskning	16
Kommentarer	18
1. Välfärdsfrågor	18
2. Arbetsliv	20
3. Organisering.....	20
4. Teknik	20
5. Regional tillväxt.....	21
Helheten i det kommunala uppdraget	23
Hur skall forskningen genomföras?	26
Slutsatser	30
Litteratur	33
Metodbilaga	35

Förord

Vikten av forskning och innovation förs fram alltmer i den offentliga debatten. När man talar om forskning och innovation är det lätt att tankarna går till akademien – till våra universitet och högskolor. Precis på samma sätt som när vi pratar om utbildning och lärande så går våra tankar till skolor och läroanstalter. Men vi lever i en föränderlig tid, där mycket av lärande idag sker utanför de akademiska institutionerna. Detta kan beskrivas som livslångt lärande. Den i pengar räknat största delen av forskningen sker idag inom det privata näringslivet. Näringslivet har sedan mitten av 1990-talet erhållit statligt stöd till så kallat branschforskningsinstitut. Som exempel kan nämnas institut för livsmedel och bioteknik och olika skogsforskningsinstitut. Till forskning inom offentlig sektor är det statliga stödet litet och här finns kanske anledning att lära mer av de FoU-modeller som utvecklats inom privata näringslivet.

Kommunen behöver bli mer attraktiv som forskningsarena och därmed bidra till den lokala och regionala utvecklingen av samhället. Forskningsbaserad kunskap kan både bidra till att ompröva och förnya välfärdssystemen. Vi har helt enkelt inte råd att välja bort kunskap och innovationer från den kommunala agendan. Därför är det av stor vikt att synliggöra kommuners behov av forskning för förnyelse. Med detta vill vi framhålla betydelsen av att aktörerna i kommunerna och regionerna i stället för att okritiskt stötta rådande strukturer utvecklar egna strategier för forskning och kunskapsbildning genom att synliggöra den kunskap och de forskningsbehov som finns i kommunerna. Att luta sig mot traditionella, avgränsade discipliner som bygger upp en ”spetskompetens” och sedan verkar i decennier utan att skifta fokus eller att något ändras, håller inte med den förändringstakt som vi har i samhället idag. Samhällelig forskning behöver flytta ut från institutionerna till de platser där människor lever, verkar och möts. Nya forskningsområden påkallar också behov av tvärvetenskaplighet och professionsöverskridande samverkan. Det krävs en ny

typ av forskning som verkar nära verksamheterna i kommunerna. Den ska vara flexibel och gränsöverskridande till sin karaktär. Innovationer uppstår i dynamiskt och komplext samspel mellan näringsliv, akademi, entreprenörer och samhälle.

Föreliggande gemensamma forskningsstrategi för Skånes kommuner, pekar ut färdriktningen mot framtiden.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), har påtalat vikten av att öka forskningsanknytningen i kommuner, landsting och regioner och flera län står i beredskap att utveckla egna forskningsstrategier. Det finns en lång tradition av samverkan i Skåne. Skåne utgör en naturlig geografisk utgångspunkt för en forskningsstrategi. Man kan säga att forskningsstrategin bygger på summan av de regionala olikheterna och inte på genomsnittet av dem. Det finns ett uttalat behov av bättre dialog mellan kommuner och lärosäten i Skåne. Kommunerna vill i större utsträckning än vad som sker i dag samlat kunna ta initiativet till ny forskning. Genom samverkan kommuner emellan skapas större samhällsnytta än vad varje kommun kan uppnå på egen hand tillsammans med forskare. Samverkan är också ett ledord för den här rapporten.

Syftet med denna forskningsstrategi är att identifiera ett antal strategiska forskningsområden och att initiera en diskussion över hur forskningen kan bedrivas för att optimera tillgängligheten för kommunerna. Fem områden och ett övergripande område lyfts fram i rapporten och betecknas som strategiskt betydelsefulla för forskningen inom kommunerna under de närmaste åren.

Det är vår förhoppning att strategin på sikt bidrar till att forskning om kommunernas ansvarsområden i dialog med kommunala verksamhetsföreträdare får en mer framskjuten plats.

Lund i juni 2009

*Stefan Lundgren
Styrelsens ordförande*

*Stig Ålund
Förbundsdirektör*

Introduktion

Skåne är unikt i många avseenden. Här finns kunskap, skaparkraft, många privata och offentliga aktörer och kreativa relationer dem emellan. Skåne lockar. Både företag och välutbildade individer väljer att slå sig ned här. Flera skånska kommuner hedras med nationella utmärkelser för sina välskötta verksamheter. Det finns historiskt en lång tradition av samverkan i Skåne. Skåne är en etablerad kulturell region med naturliga gränser. Samtidigt lever vi i en gränsöverskridande tid där samverkan bortom administrativa gränser, inte minst mellan lärosäten och kommuner, behöver växa fram.

Det finns således en potential att utveckla. Den kan innebära fördjupad samverkan mellan de skånska kommunerna och universitet och högskolor. Men det finns också behov av att kommunerna initierar egna forskningsstudier, där de administrativa kommungränserna överskrids. Mer systematiserad samverkan kring forskning skulle av allt att döma ge kommunerna draghjälp i det pågående förnyelsearbetet.

Nedan presenterar Kommunförbundet Skåne en kommunal forsknings- och förnyelsestrategi för Skåne.

Först ges en bakgrund för att sätta in behovet av en kommunal forskningsstrategi i ett större sammanhang. Därefter följer en diskussion kring behovet av kommunal forskning och förnyelse i Skåne. Vidare ringas ett antal kunskapsområden in som utgör kärnan i strategin. Avslutningsvis diskuteras några idéer om hur forsknings- och förnyelsestrategin kan realiseras.

Bakgrund

Det är viktigt för ett litet land som Sverige med en till stora delar kunskapsdriven ekonomi, att näringslivet är internationellt konkurrenskraftigt och att forskningen och innovationsförmågan är av hög internationell kvalitet. Regeringens proposition 2008/09:50 (forskningspropositionen) innebär av allt att döma ett lyft för svensk forskning. Med ytterligare fem miljarder kronor åren 2009-2012 är budgeten mer än dubbelt så stor som någon tidigare satsning. Två grundläggande insikter har varit utgångspunkten för arbetet med forskningspropositionen. Den första är att mänsklighetens största utmaningar inte kan hanteras på ett framgångsrikt sätt utan ny kunskap. Det andra är att i en globaliserad värld måste svensk konkurrenskraft bygga på ett högt kunskapsinnehåll, varför forskning, utveckling och innovation är centrala delar av tillväxtpolitiken. En infrastruktur för forskning skall byggas där företrädare för olika vetenskapliga discipliner kan mötas och där akademi, forskningsinstitut och näringsliv kan mötas och samverka över gränser. Innovationskontor som skall kommersialisera forskningsresultaten skall inrättas vid sju lärosäten, Lund är ett av dessa. Fokus kommer att ligga på kommersialisering av forskning inom medicin och teknik.

Innovation är, enligt forskningspropositionen, införande av en ny eller väsentligt förbättrad produkt, tjänst, process, organisation eller annan värdeskapande lösning. Innovationer uppstår i dynamiskt och komplext samspel mellan näringsliv, akademi, entreprenörer och samhälle.

Den offentligt finansierade välfärden måste också ha förmåga till förnyelse. Detta bidrar till att Sverige som land blir attraktivt att leva och verka i. Forskningsbaserad kunskap kan både bidra till att ompröva och förnya välfärdssystemen. Därför är det av också av största vikt att synliggöra kommuners behov av forskning för förnyelse. Då forskningspropositionen i allt väsentligt bygger vi-

dare på forskningsområden som av tradition redan har en stark position, som medicin och teknik, är naturvetenskapliga frågeställningar och perspektiv i fokus. Det offentliga perspektivet och samhällsvetenskaperna uppmärksammas inte på samma vis.

Med framtagandet av en forsknings- och innovationsstrategi för kommuner och landsting/regioner i Sverige tas ett viktigt steg mot ett synliggörande av forskningsbehoven i offentlig sektor (Forsknings- och innovationsstrategi för kommuner och landsting/regioner, SKL 2007). En hållbar ekonomisk tillväxt är nödvändig för att klara framtidens välfärd. En väl utvecklad välfärd och attraktiv livsmiljö med god tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård, bostäder, service och fritidsutbud utgör en bas för tillväxten. Ekonomisk tillväxt och en utvecklad välfärd förutsätter varandra. De offentligt finansierade verksamheterna inom stat, landsting/regioner och kommun spelar en viktig roll för att utveckla goda livsbetingelser för befolkningen. Dessa offentligt finansierade verksamheter har behov av kontinuerlig kunskapsutveckling för förnyelse.

Det övergripande syftet med forskningsstrategin från SKL var att påverka den statliga forskningspolitiken, dels genom att synliggöra de behov kommuner och landsting/regioner har av utveckling, dels genom att tydliggöra behovet av att universitet och högskolor har en mer aktiv roll i det lokala och regionala förnyelsearbetet.

Syfte och metod

Syftet med denna forskningsstrategi är att presentera en bred bild över vilka kunskapsfrågor kommunala beslutsfattare i Skåne ser som viktiga. Syftet är också att lyfta fram forskningens roll som motor i den pågående förnyelsen av de skånska kommunerna. I arbetet som ligger till grund för denna strategi har en inventering av kunskapsbehovet i Skånes kommuner genomförts. Frågan handlar om vilka forskningsområden som är angelägna ur ett kommunalt skånskt perspektiv.

Syftet är också att diskutera hur forskningsstrategin skall kunna realiseras. I detta ingår att visa de skånska kommunernas behov av strategisk intressebevakning.

Datainsamlingen har skett genom workshops, seminarier, enkätstudie och kvalitativa intervjuer med strategiskt utvalda kommunala beslutsfattare (kommunchef, förvaltningschefer och ledande politiker). Intervjuerna har bandats och transkriberats. Därutöver har en visionsgrupp, bestående av förvaltningschefer, forskare och utvecklingsledare samlats, vars medlemmar avrapporterat skriftligen individuellt efter samlingen.

En rådgivande styrelse, 'advisory board' har samlats till tre möten. Mötena med visionsgruppen och advisory board har haft karaktär av fokuserad gruppintervju och dokumenterats skriftligt. Ett mötesforum – World Café har genomförts under en heldag tillsammans med sexton förvaltningschefer och personer i motsvarande ställning med hjälp av tre processledare. Hela arbetsprocessen har dokumenterats skriftligt. Presentationen i det följande är resultatet av en kvalitativ analys av insamlade data. En utförligare redovisning av arbetsprocessen ges i särskild metodbilaga.

Varför en kommunal forsknings- och förnyelsestrategi för Skåne?

Relevant forskning är en viktig ingrediens när de skånska kommunerna tar itu med vår tids välfärdsutmaningar. Hur ser det ut? Forskningen är idag splittrad och inte sällan beroende av enskilda forskares intressen för delar av den kommunala verksamheten. Det finns möjligheter att låta forskningsresultat mer aktivt bidra till att utveckla den kommunala verksamheten. Det ligger en utmaning i att få forskargrupper och enskilda forskare att gå i dialog med kommunen som helhet – bortom förvaltningsgränserna med fokus på hur kommunen kan bidra till ett gott liv för sina invånare.

Skånes kommuner behöver ta initiativ för att något nytt ska se dagens ljus. Om forskarsamhället arbetar med frågor som kommunerna upplever som relevanta och strategiskt intressanta kan forskning få ett större genomslag i kommunerna. Det behövs alltså en strategi som artikulerar framför allt sektorsövergripande frågor där forskarsamhället kan bidra med ny kunskap. En sådan strategi skulle också kunna visa forskningens betydelse när det gäller förnyelsearbetet i kommunerna.

Mycket forskning med inriktning mot den kommunala verksamheten bedrivs idag inom de traditionella vetenskapliga disciplinerna, samtidigt som de frågor som kommunerna brottas med (miljö, energi, folkhälsa, livskvalitet, boende, tillväxt etc.) kräver ett mångvetenskapligt och mångprofessionellt perspektiv. Samtidigt behöver forskarna utveckla sin förmåga att kommunicera och skapa en dialog kring ny kunskap. Om inte forskning kommuniceras på ett begripligt sätt kommer ingen att efterfråga den. Detta kräver också att kommunala beslutsfattare bidrar med att diskutera fram och synliggöra nya forskningsområden. En dialog mellan forskare och kommunala beslutsfattare om de relevanta forskningsfrågorna behövs. Här avses frågor som speglar en mer ”praktikerdriven”

forskning som kan inspirera och stödja det kommunala förnyelsearbetet.

Givetvis ser både problemställningarna och närvaron av forskning till viss del olika ut mellan kommunerna, exempelvis mellan storstads- och landsbygdskommuner. Men en forskningsstrategi bör bygga på *summan av de regionala olikheterna och inte på genomsnittet av dem*. Genom samverkan kommuner emellan skapas rimligen större samhällsnytta än vad varje kommun kan uppnå på egen hand tillsammans med forskare. Den viktigaste insatsen man kan göra inom forskningen, enligt kommunala beslutsfattare, är att fokusera på det som är viktigt för medborgarna. Det finns stora möjligheter om man skapar en samlad bild och håller ihop forskningen, då kan flera kommuner arbeta tillsammans och lära varandra, tillskapa en kunskapsöverföring och ett lärande över organisationsgränserna.

I Öresundsregionen är utbudet av universitet och högskolor stort. Här finns tolv universitet och högskolor samt femton internationella skolor. Antalet elever uppgår till cirka 120 000 och antalet lärare/forskare till 7 000. Universiteten och högskolorna har ingått ett samarbete kallat Öresundsuniversitetet. Det är det största gränsregionala universitetssamarbetet i Europa. Syftet är att öka samverkan mellan universiteten och högskolorna – inom både utbildning och forskning – men också att öka samverkan med näringsliv, myndigheter och andra organisationer i regionen. Ett stort antal forskningscentra har sin hemvist i regionen. Bland dessa kan nämnas: Ideon i Lund, Medeon i Malmö, CAT i Roskilde och forskningscentret i Hørsholm. Noteras bör också att Sverige har fått det nya europeiska forskningscentret, ESS till Lund. Centret kommer att samla en rad internationella forskare för att studera material med hjälp av neutroner. Det handlar om grundforskning som kan leda till nya kunskaper inom molekylarbiologi, kemi, biomedicin och energiteknik.

Skåne omtalas därför ofta som en kunskapsregion. Om så verkligen är fallet råder delade meningar om hos de kommunala beslutsfattare som medverkat i detta arbete. Den strategi som här

presenteras handlar om att hitta den samsyn som finns hos Skånes kommuner, en samsyn kring forskning som förväntas gynna alla på ett optimalt sätt och åtminstone ta ett steg närmare till att leva upp till benämningen kunskapsregion.

I grund och botten ligger frågeställningen: Hur kan forskning och praktik interagera för att stödja de skånska kommunernas välfärdsutveckling på ett mer systematiskt sätt? En viktig tillgång är den ”kommunala verklighet” som fortfarande utgör ett relativt okänt och obeforskat område och rimligen borde locka till sig forskare från olika discipliner.

Och vad är då kommunal välfärd? Här kan man tänka bortom traditionella förvaltningsgränser, som till exempel äldreomsorg, hälso- och sjukvård och barnomsorg. Det handlar om individens livslopp och hur medborgaren sätts i fokus och en kommunal välfärd som identifierar, artikulerar och matchar medborgarens behov.

Begreppen kommun och region

Vad är en kommun? I dag lever vi i ett samhälle där gränser är mer diffusa kring vilken aktör som skall göra vad. Kommunen utgör en geografisk och administrativ gräns för det demokratiska inflytandet över verksamheten. Verkligheten visar att kommunerna flätas samman alltmer. Inte minst gäller detta de mindre kommunerna som samarbetar för att klara sina uppgifter, till exempel inom gymnasieskola eller räddningstjänst. Kommunerna kommer, enligt de kommunala beslutsfattarna, i framtiden att i större utsträckning vända sig mot medborgarna för att bland annat producera tjänster i större utsträckning.

Begreppet region har tidigare definierats som ett avgränsat område som innehåller något gemensamt eller som hålls samman av en inre ordning som skiljer ut den från sin omgivning. Nyare indelningar är mer kulturbundna och öppna. Dagens regionala förankring är inte i huvudsak sammanhängande med materiella förhållanden utan med människors förmåga och kompetens. Den nya ”regionalismen” hänger i hög grad samman med kunskapsuppbyggnad och relationer mellan människor. Den viktigaste skillnaden från de tidigare natur- och funktionsdefinierade regionerna, är att begreppet regionalisering kan användas för att beskriva en pågående skapande process istället för en statisk enhet.

Idag beskriver forskningen två motstridiga tendenser. Å ena sidan beskrivs kommuner och regioner som allt mer internationellt och globalt utsatta och svåra att definiera. Å andra sidan framhålls den lokala förankringen, hemmabasens och platsens betydelse för företagens, kommuners och regioners internationella konkurrensförmåga. Grannskapet och platsen där man bor har fortfarande stor betydelse i medborgarnas medvetande. Dessa till synes motsatta utvecklingstendenser behöver inte utesluta varandra. Tvärtom kan de komplettera och förstärka varandra. I tider av hårdnande global

konkurrens kan det vara än viktigare att tydliggöra och utnyttja sina egna specifika fördelar och kvaliteter som kommun.

I linje med ovanstående resonemang behöver den *kommunala identiteten* tydliggöras och kommuniceras. Det kommunala varumärket behöver synliggöras för universitet och högskolor och i diskussioner med företag. Kommunala verksamheter tillhör fortfarande en relativt okänd ”bransch” i exempelvis många studenter ögon. Därför behöver kommunen tydliggöras i sin helhet med alla sina intressanta problemställningar och unika fenomen för att *framträda som en attraktiv forskningsarena*.

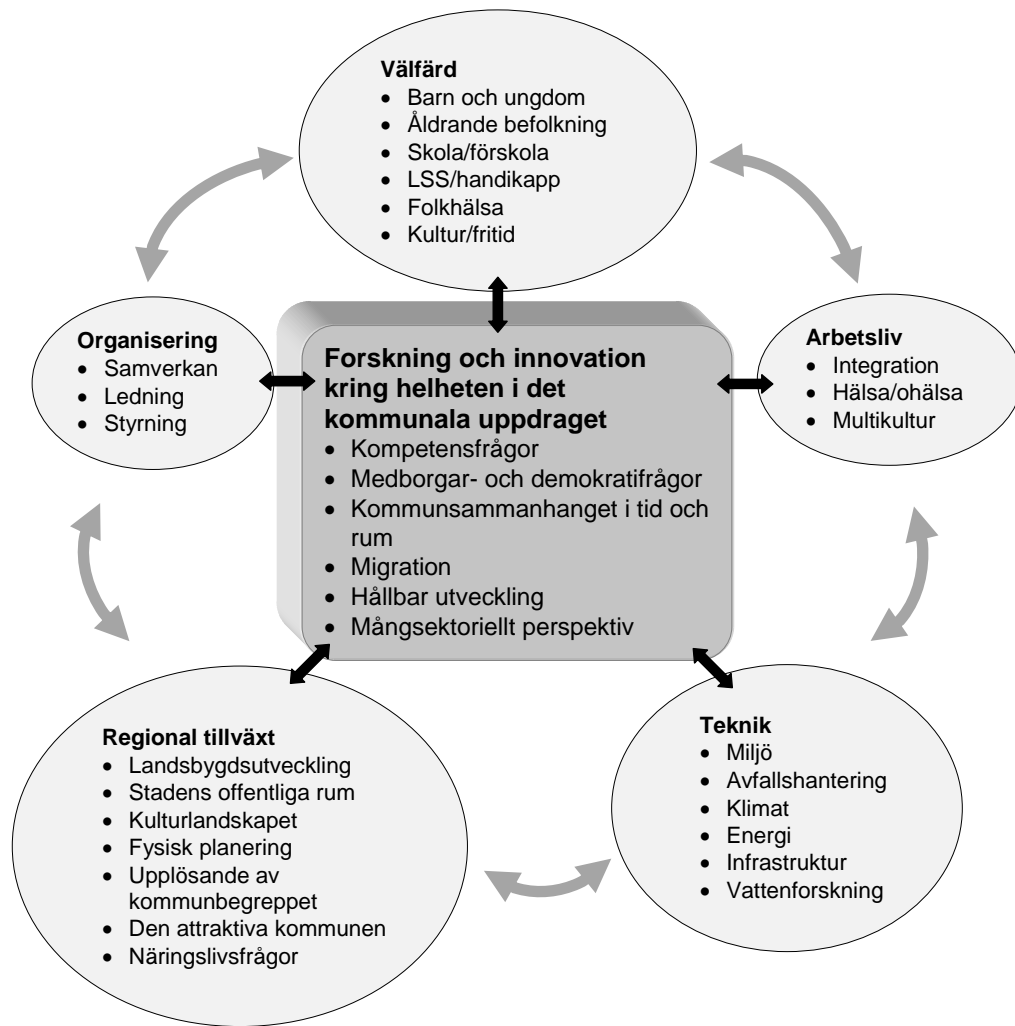
Strategiskt betydelsefulla målområden för forskning

Framställningen övergår nu till en redovisning av fem strategiskt viktiga forskningsområden ur ett kommunalt perspektiv, som framträtt under arbetsprocessen med det insamlade materialet:

- 1. Välfärd**
- 2. Arbetsliv**
- 3. Organisering**
- 4. Teknik**
- 5. Regional tillväxt**

Dessa fem områden/kategorier har ett antal underkategorier, de redovisas och sammanfattas med hjälp av en figur. Men ett så pass omfattande datamaterial som underlag är det svårt att mejsla fram helt rena kategorier, därför blir spännvidden inom respektive område stor. Det som presenteras grundar sig på den analys som genomförts av de tre forskare som varit delaktiga i forskningsprocessen. Alla områden som omnämns i datamaterialet finns representerade i figuren.

Nedanstående figur illustrerar schematiskt de ovan uppräknade strategiska områdena. Kommunen i ett helhetsperspektiv kan ses som en övergripande kategori – som överskrider administrativa kommunala sektorsgränser. Därför ligger detta som ett övergripande gråtonat område i mitten, det influerar och genomsyrar emellanåt övriga områden. Gränserna ut mot de strategiska forskningsområdena som identifierats och prioriterats, blir diffusa, är tredimensionella och markeras genom pilarna.

Figur 1: Illustration över strategiska forskningsområden

Kommentarer

1. Välfärdsfrågor

Inom Kommunförbundet Skåne finns sedan 1998 en FoU-enhet (FoU Skåne) som är ägd av Skånes kommuner och inriktar sin verksamhet mot äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och handikappområdet. Denna verksamhet som grundar sig på dialog mellan praktiker och forskare på en arena utanför det akademiska rummet har ansetts vara en framkomlig och framgångsrik väg att bedriva FoU arbete. Det har framkommit att LSS-området behöver utvecklas ytterligare, vilket torde vara möjligt inom ramen för redan befintlig FoU-verksamhet. Det finns också etablerade samverkanskanaler med det tvärvetenskapligt inriktade Vårdalinstitutet, inte minst genom de olika tematiska rum som tillskapats som ett dialogforum tillsammans med kommunerna i Skåne.

De kommunala beslutsfattarna pekar på problem förknippade med att det medicinska forskningsparadigmet fortfarande dominerar inom social forskning. Social forskning bör vara nära knuten till praktiken och det praktiska sociala arbetet sägs det. Idag är den inte det i tillräcklig grad eftersom den till stora delar är knuten till universitet och högskolor. FoU Skåne anses ha en närmare knytning till praktiken, men denna knytning kan utvecklas än mer. Kunskapsöversikter efterfrågas för att få reda på vilken kunskap som finns tillgänglig samt var kunskapen behöver förstärkas.

FoU-verksamheter är under uppbyggnad både inom fritidsområdet och inom kulturområdet, det senare i samverkan med Region Skånes verksamhet *Kultur i vården*. Folkhälsa är ett tvärsektorieellt välfärdsområde där fler forskningsinsatser kan initieras. En god hälsa är en resurs för individen medan en god folkhälsa är ett mål för samhället. En god folkhälsa är en drivkraft för samhällsutveckling och tillväxt och därmed en viktig aspekt i det kommunala och regionala utvecklingsarbetet. Kommunförbundet Skåne har en särskild beredning för kultur-, fritids- och folkhälsofrågor. Frågor som folkhälsa ur ett kommunalt livscykelperspektiv, livs-

kvalitet och aktiv fritid är förknippade med området. Det saknas också studier som belyser folkhälsa i ett längre perspektiv. Samverkan med Region Skånes enhet, Centrum för livsstilsfrågor (CFL) som sysslar med folkhälsofrågor i bred bemärkelse, är under utveckling.

När det gäller barn och ungas uppväxtvillkor finns behov av forsknings- och utvecklingsinsatser där barnets bästa står i fokus. Kommunförbundet Skåne uppmärksammar detta genom ett samarbete med Region Skåne där dessa frågor belyses. Genom att tänka och agera långsiktigt, utifrån en helhetssyn på barnet, finns sannolikt vinster att göra – såväl mänskliga som ekonomiska.

Vad gäller skolans område i övrigt finns för närvarande pågående samarbete mellan Malmö högskola, Högskolan i Kristianstad och Kommunförbundet Skåne. Frågor som gäller forskning i allmänhet inom utbildningsområdet hanteras i direktkontakt med högskolor och universitet och dess regionala utvecklingscentra inom utbildningsområdet. Diskussioner förs med Malmö högskola kring forskningssamverkan högskola – kommuner inom utbildningsområdet. Man samverkar idag via partnerområden inom lärarutbildningen, tankesmedjor och forskningscirklar. Företrädare för kommunerna ingår idag i olika organ vid de båda lärarutbildningarna. Utbildningsfrågorna gäller inte enbart barn och ungdomar utan alla åldersgrupper inom det livslånga lärandet.

Några angelägna forskningsområden inom skolan att utveckla är:

- skolan som central utbildningsplattform i den kommunala verkligheten
- skolan som kunskaps- och lärcentrum (även då med kommunbibliotek)
- kontakter skola – näringsliv i respektive kommun
- forskning inom utbildningsvetenskap, inte knuten till specifika ämnen

2. Arbetsliv

Kommunförbundet Skåne är tillsammans med Malmö högskola, Försäkringskassan Skåne, Region Skåne och Malmö stad initiativtagare till Centrum för Tillämpad Arbetslivsforskning (CTA). Malmö högskola står som huvudman. CTA är en centrumbildning som forskar kring frågor som rör arbetslivet, exempelvis professionsforskning, utsatthet, hälsa-ohälsa, sjukfrånvaro och etnicitet. Integration, migration och multikultur innefattas till en del i de studier som sker vid CTA, likaså infrastruktur och ledarskap.

Kommunförbundet Skåne/FoU Skåne och Malmö högskola delar två forskartjänster som är sysselsatta, bland annat, med professionsforskning inom äldreomsorgen. Så länge arbetslivsforskning sker enligt denna partnerskapsmodell kan kommunernas behov anses tillgodosedda. Verksamheten är förlängd till och med 2010.

3. Organisering

Detta område är inte helt lätt att avgränsa. Kommunalekonomisk forskning och utbildning (KEFU) som Kommunförbundet Skåne, tillsammans med Region Skåne, företagsekonomiska institutionen, institutionen för nationalekonomi och statsvetenskap vid Lunds universitet är huvudmän för är till stor del sysselsatt med organisationsstudier samt olika studier av ledarskap, samverkan, styrning och finansiering. Olika typer av organisationsstudier är av tradition ett attraktivt forskningsområde och området är väl beforskat.

Det hindrar inte att kommunerna i Skåne, vid behov initierar nya studier, om exempelvis kommunledningsfrågor, ledarskap och frågor kring styrning av komplexa samverkanslösningar.

4. Teknik

Inom detta område har många behov och önskemål framkommit från kommunernas sida. Man vill ha översikt och bättre tillgång till aktuella forskningsresultat. Områdena energi, klimat, miljö och infrastruktur har hög prioritet. Vattenforskning, vårt behov av rent dricksvatten och avfallshantering är områden som också åter-

kommer på behovslistan. Samtidigt är just teknikområdet, inkluderande energi, klimat, miljö och transportfrågor ett av de områden som prioriteras i regeringens forskningsproposition. Således är en massiv statlig satsning att vänta just på dessa områden. Med stor sannolikhet kommer också de statligt finansierade innovationskontoren att initialt bevaka dessa områden.

Det utesluter inte att Kommunförbundet Skåne nära följer utvecklingen inom dessa områden genom att exempelvis bjuda in till seminarier när nya forskarrön/forskningsfynd presenteras. Vidare har Energikontoret vid Kommunförbundet Skåne en unik verksamhet som det vore intressant att koppla forskningsresurser till.

5. Regional tillväxt

Med den nya föreslagna svenska regionindelningen förefaller de angivna områdena ha en hög aktualitet. Ett problemområde att ta fasta på är landsbygdsutveckling, ett annat det alltmer porösa kommunbegreppet, som ju faller inom ramen för tidigare resonemang om att regionala och kommunala gränser blir alltmer diffusa och upplösta. Dessa till synes motsatta utvecklingstendenser behöver inte, som tidigare nämnts, utesluta varandra. Tvärtom kan de komplettera och förstärka varandra. "Place-marketing"; marknadsföring av de attraktiva rurala och urbana sidorna hos kommunerna kan verka jämsides med att kommunen som administrativ konstruktion sakta går mot sin upplösning. En diskussion om kommunsammanhanget i tid och rum kan på så sätt initieras.

Vad är då regional tillväxt och utveckling? Ett kortare resonemang har förts ovan. Nya forskningsstudier och kunskapsöversikter inom området behövs som underlag för kvalificerat beslutsfattande i den komplexa regionfrågan.

Ett kommunalt forskningsområde som kan profileras skulle kunna vara just att belysa och problematisera kring landsbygdsutveckling men även stadens offentliga rum. Vad händer med användande av stadens torg och parker när medborgarna tillbringar alltmer

av sin tid på köpcentrum? Hur görs en stadsplanering som värnar om betydelsen av det offentliga rummet? Den problematik som hör samman med kommunikation och miljö som uppstår i så kallade transitkommuner som har närhet till städerna utan att vara rena landsbygdskommuner förefaller också vara ett tämligen obeforskade område. Landsbygdsforskning och djurskydd är områden som är prioriterade i den forskningspolitiska propositionen, där ökade forskningsmedel kommer att fördelas till lantbruksuniversitetet. Helt naturligt spelar också miljöfrågorna med exempelvis vattenforskning, en avgörande roll i landsbygdens utveckling.

Begreppet attraktiv kommun växer fram ur regional utveckling som forskningsområde. Vad kännetecknar den goda platsen som gör att människor vill slå sig ned, finna arbete, stanna kvar och rota sig? Att framhålla de attraktiva kommunerna i Skåne just ur kultur- och naturaspekt men även med det goda livet som förbild, kan vara en viktig pusselbit i forsknings- och förnyelsestrategin och dess genomförande.

Helheten i det kommunala uppdraget

De utmejslade områden som beskrivits ovan leder in på de mer övergripande frågorna där man antar ett helhetsperspektiv på innovativ forskning och utveckling i det kommunala uppdraget. Det betonas att forskningen skall ske i ett multiprofessionellt och ett multifunktionellt perspektiv. Många försök att tillskapa enheter där forskare från olika discipliner möts och samverkar har gjorts, en del lyckade, en del mindre lyckade. Resultatet blir emellanåt otillfredsställande, inte minst på grund av interna diskussioner om forskningens genomförande samt revirtänkande. Det finns framgångsrika samarbetskonstellationer som bygger på tillit och ömsesidig respekt. En möjlig lösning är att de som arbetar inom FoU-området har en hög grad av generalistkompetens och multiprofessionalitet. Det gäller både forskare och andra involverade i FoU-arbetet.

Kompetensförsörjning har också angetts som ett prioriterat område. En medvetenhet och diskussion om kompetens, inte minst, inom den organisation som vill ligga steget före vad gäller innovation och nytänkande, bör föras. Migrationen bidrar till att förändra och utveckla det och andra områden. Idéer om delade tjänster mellan kommun och högskola har framförts. Disputerade forskare har av allt att döma mycket att tillföra de kommunala verksamheterna. Kan forskare samverka med erfarna kommunala ledare ute i den kommunala verkligheten, är sannolikt mycket vunnet. Försök som genomförts har dock visat att det finns komplikationer med att skapa generella modeller för den här typen av utbyten. Det finns också en problematik förknippad med delade tjänster som innebär att doktoranderna hamnar i dilemman mellan forskarsamhällets och kommunernas förväntningar. För ett fruktbart utbyte räcker det inte med den goda viljan att samarbeta. Båda parter måste noggrant tänka igenom vilka specifika behov som är drivkraften. En beslutsfattare gör följande uttalande:

Om vi tittar på högskolor och universitet så har de en bättre kunskapsbas, en bättre teoretisk bas att utgå ifrån. Många av konsultföretagen är väldigt ytliga, har ingen bas att utgå ifrån och därför vore det bättre att samverka med universitet/högskolor men vi saknar ingångar och tar ibland den lösning som ligger för handen.

Medborgar- och demokratiperspektivet skall genomsyra verksamheten genom att forskningen blir transparent, till nytta och glädje för alla i kommunen. Det behövs forskning och förnyelse som genomsyrar hela det kommunala uppdraget. Kommunen som begrepp i det regionala sammanhanget behöver tydliggöras. Det är även viktigt för kommunernas framtid att de bedriver en verksamhet som tar sin utgångspunkt i forskning kring att skapa en hållbar utveckling. Det innebär att den forskning som bedrivs i kommunerna skall omfattas av en helhetssyn som tillgodoser dagens behov men med hänsyn till vad som skall lämnas till kommande generationer. Om de sociala, ekonomiska och ekologiska aspekterna vävs in i de sammanhang där det finns möjlighet; inom tillväxt- och kommunikationsfrågor, inom utbildningsområdet, inom folkhälsa och livskvalitet, med beaktande av kultur- och naturaspekter, kommer hållbar utveckling i framtiden att förknippas med forskning och förnyelse i Skåne. När det gäller hållbar utveckling har en stor del av forskningsmedlen satsats på storstäderna i forskningsprogram såsom ”Sustainable Cities”. Frågan är hur de mindre kommunerna kan dra nytta av detta? Genom ovan skisserade angreppssätt kan förhoppningsvis *den attraktiva* kommunen undan för undan skapas och marknadsföras utifrån ett mer hållbart perspektiv i en dialog mellan forskare och praktiker oberoende av kommunens storlek. Följande uttalande får illustrera delar av det resonemang som förs ovan:

Det som jag saknar lite är egentligen lite mer forskning och innovation kring helheten på det kommunala uppdraget, på demokrati och organisationsutveckling och de delarna. Idag så lever vi mycket i det gränslösa samhället och kommunerna utgör ad-

ministrativa gränser och är egentligen en gräns för det demokratiska inflytande på verksamheten men när det gäller verksamhetsutövandet idag så är det mer gränslöst.

Hur skall forskningen genomföras?

Enligt de intervjuade kommunala beslutsfattarna, förefaller det finnas ett behov av att skapa en mer långsiktig arena för ”Talk, time and trust”. Det behövs tid för konstruktiva samtal, det behövs tid för reflektion och för att formulera viljeinriktningen, och det behövs tillit, för att uppnå en seriös diskussion om forskning och förnyelse. Det förefaller vara den allmänna uppfattningen att Kommunförbundet Skåne skulle kunna vara en sådan arena för ”matchmaking” och kunskapsöverföring som förmedlande länk och lärande arena. En ensam kommun har sällan tillräcklig kompetens och resurser för att utveckla bra kontakter med högskolor och universitet, om vi undantar de riktigt stora kommunerna. Man ser stora möjligheter i att arbeta tillsammans och initiera större gemensamma forskningsprojekt som många kommuner har nytta och intresse av. Då kan man också lära av varandra genom den forskning som bedrivs ute i de olika ”kommunala verkligheterna”. Det blir en slags automatisk kunskapsöverföring som skapar ett kunskapsmässigt mervärde. Man ser ett mervärde, dels i att engagera kommunernas personal, dels i att formulera vad man vill uppnå med forskningen och att fler engagerade kommuner på sikt ger ett bättre resultat. Tanken är att kommunerna i större utsträckning än idag tar initiativ till forskning. Följande citat med FoU Skånes verksamhet som exempel får illustrera detta.

Men det är ju kommunerna som måste engagera sig i det, för vi lämpar ju inte över något ansvar på FoU Skåne utan vi har ju ett ansvar själva. FoU Skåne har ju en pådrivande, samordnande roll, man fixar finansiering, man fixar lämpliga forskare, man fixar kommuner och så vidare. Så man har ju en viktig medlarroll. Och hade inte FoU Skåne funnits så hade ju de här forskningsprojekten varit färre och sämre. Det är ju inte på det sättet att FoU Skåne behövs för allting.

Men jag tror att FoU Skåne skulle kunna innebära ett mervärde för många andra verksamheter.

Det privata näringslivet framhålls också som förebild för forskning och förnyelse. Att tillsätta en kontaktperson som har regelbunden kontakt med kommunerna och högskolorna är ett konkret förslag som framkommit. Det nämns också att kommunerna inte är särskilt drivna på att beställa forskning. Från kommunerna kommer idéer och initiativ och sedan uppstår behov av kvalificerat stöd som sedan matchas mot en högskola eller ett universitet. ”Enheten för Forskning och utveckling” föreslås syssla med ”matchmaking”, hjälpa till att formulera uppdraget, förhandla och ta direktkontakt med universitet och högskolor. I uppdraget ingår att kunskapen överförs till övriga kommuner i Skåne.

De intervjuade beslutsfattarna anser att både SKL och Kommunförbundet Skåne generellt är duktigare på att sprida kunskap än universitet och högskolor. Som goda förebilder för kunskapsproduktion och förmedling framhålls också KEFU, Sveriges lantbruksuniversitet i Alnarp och FoU Skåne. Främst inom skolområdet omnämns Malmö högskola som en bra samarbetspartner för kommunerna. Inom utbildningssidan gäller det framförallt att få till mera praxisnära forskning som utgår från frågeställningar som kommer från ”klassrummet”.

Det förefaller som om i huvudsak olika former av deltagarorienterad forskning, som förs på initiativ av, eller åtminstone i dialog med kommunerna efterfrågas. Forskningen skall vara behovsmotiverad. Men även tillgång till forskningsresultat direkt från lärosätena, inte minst inom teknikområdet, efterfrågas. Forskningen skall bedrivas tillsammans med intressenter, men den skall också handla om olika samhällsfenomen och tekniska landvinningar. Flera olika forskningsansatser behövs. Ett exempel på nytänkande är Januaribolaget, som har bildats för att skapa dialog och enad front gentemot externa finansiärer, och att för att undvika dragkamper mellan kommuner och mellan universitet och högskolor. Här finns fem kommuner med som har högskolor/universitet inom sin kommun: Lund, Malmö, Helsingborg, Kristianstad och

Lomma. Det ses dock som viktigt att framöver samarbeta kring forskning som berör alla kommuner i Skåne och inte bara dem som har lärosäten inom sina geografiska områden. Vidare betonas vikten av att hitta en gemensam plattform för att formulera forskning som inriktas på den kommunala verksamheten: En samlad forskning av strategisk betydelse, där kommunerna lyfter blicken och ser Skåne som en del av Öresundsregionen och en del av Europa.

Samarbete och integration betonas. Kanalen för rapportering av forskningsresultat inbegriper inte alltid berörda verksamheter utan riktas ofta mot forskningsråd eller andra finansiärer. Om fler forskningsprojekt utgår från kommunala verksamheter kommer resultaten även kommunerna till godo. Lärosätena är fortfarande förhållandevis svaga på att genomföra sin tredje uppgift; samverka med omgivande samhälle, vilket i det här fallet kan lösas genom ett ökat samarbete med kommunerna. Det kan också vara så att till exempel Kommunförbundet Skåne skall ha en resurs som arbetar med att både fånga upp behoven och att föra ut forskningen till engagerade kommuner. Kommunerna sitter i allmänhet inte och väntar eller söker forskningsresultat. De kanske inte alltid heller uppskattar nyttan med forskning. Och forskningen behöver som sagt inte heller föra ut sina resultat till kommunerna. I forskningspropositionen omnämns erfarenhet av tillämpad forskning, innovationsarbete, och samverkan med det omgivande samhället som meriterande i samband med anställningar vid lärosäten. Regeringen menar att det måste bli lättare för forskare att röra sig emellan universitet och högskolor och omgivande sektorer och att denna rörlighet är till gagn för alla parter.

Det behövs en arena som känns angelägen för kommunerna att söka sig till för att diskutera och ta del av den forskning som görs av relevans för kommunerna. Det behövs troligen också ”översättare” som har till uppgift att sätta sig in i vad som görs av intresse för kommunerna. Översättare som kan sammanfatta och ge exempel på forskning i Sverige och världen, av typ gränsgångare, vetenskapsjournalister och omvärldsbevakare. Samverkansformer behöver utvecklas, där forskare och praktiker, det vill säga verk-

samma i de kommunala förvaltningarna samarbetar kring FoU, liknande det som FoU äldreomsorg har gjort. Ägarna, det vill säga de kommunala beslutsfattarna, måste vara införstådda med vad FoU är och kan användas till och ta sitt ansvar för att en gemensam FoU-verksamhet för de skånska kommunerna utvecklas i en positiv riktning och initierar för kommunerna relevant forskning. En bred ansats, grundad i kommunernas reella behov, *bottom up*, förefaller vara en framkomlig väg att gå.

Regional utveckling, kompetensutveckling och tillväxt är områden som står högt på dagordningen hos de kommunala beslutsfattare som gett underlag till detta arbete. Inför en gemensam skånsk forskningsstrategi är dessa områden av stort intresse. Detta reser i sin tur frågor om vad begreppet ”regional utveckling” innefattar när det i EU-sammanhang diskuteras om ”socialt hållbar utveckling”, vilket utöver regionala tillväxtfrågor i ett ekonomiskt perspektiv också inkluderar aspekter som har med god boende- och livsmiljö, demokrati och mångfaldsfrågor att göra. Att lyfta in dessa perspektiv skulle innebära en relativt omfattande verksamhetsutveckling av dagens FoU-verksamhet som idag har fokus på äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt handikapp.

En möjlighet är att Kommunförbundet initialt fortsätter arbetet med att utveckla och konsolidera befintlig FoU-verksamhet, inom främst det sociala området. Vidare kan initiativ tas till att på de skånska kommunernas vägnar bevaka de i föreliggande strategi framtagna forskningsområdena. Successivt kan då nya programområden växa fram och därmed nya arenor för intressebevakning och utveckling av forskning av relevans för kommunerna.

Slutsatser

Genom FoU Skånes verksamhet, utveckling mot forskning inom fritidsområdet, folkhälsa, kultur i vården och skolområdets samverkan med Malmö högskola är området *välfärd* redan under utveckling.

Genom Centrum för tillämpad *arbetslivsforskning* (CTA) sker både studier som härrör från arbetslivet som professionsforskning och ledarskapsstudier men även studier inom området hälsa/ohälsa. Områdena migration och integration ingår också i verksamheten. I denna verksamhet delas två forskartjänster med Kommunförbundet Skåne och det förefaller vara en framkomlig modell att arbeta vidare efter.

Organisationsstudier pågår såväl inom Kommunalekonomisk forskning och utbildning (KEFU) som inom CTA. Intersektoriell samverkan är ett forskningsområde som har hög relevans för den kommunala verksamheten. Denna forskning är fortfarande i sin linda. Detsamma gäller ledarskap och styrning över sådana organisatoriska arrangemang.

Teknik är ett område som många i kommunerna anser underförsörjt med forskningsinsatser. I den forskningspolitiska propositionen, lyfts teknikområdet med energi, klimat, transport och miljö fram som ett högt prioriterat område.

Kommunförbundets Energikontor har en framskjuten position både vad gäller energi och klimatfrågor ur kommunalt perspektiv. Här kan diskuteras att knyta en forskarresurs till dem för att synliggöra det nyskapande arbete som utförs där.

Inom området *regional tillväxt* finns mer att göra. Det förefaller rimligt att forsknings- och kunskapsöversikter om begreppet regional tillväxt och utveckling tas fram för att bidra till bättre be-

slutsunderlag. Kontakter med Statens lantbruksuniversitet i Alnarp kan vidareutvecklas avseende området landbygdsutveckling. Forskarresurser och eventuellt en framtida utökad FoU-verksamhet kan diskuteras inom detta område.

Forskning och innovation kring helheten i det kommunala uppdraget

Här uppmärksammas att forskningen skall vara transparent, att medborgar- och demokratiperspektivet skall synliggöras i de studier som bedrivs, till nytta och glädje för kommunens invånare.

Vidare betonas vikten av mångvetenskaplighet och mångprofessionlighet – att samverkan skall ske mellan olika forskargrupper men också mellan olika forskargrupper och företrädare för olika professioner i kommunen. Detta kan innebära nya samarbetskonstellationer i forskningsprocessen. Samarbete är här ett ledord. Kommunförbundets roll som förmedlande länk mellan kommuner och högskolor framhålls.

Kompetens- och kunskapsutveckling förväntas ske när man i högre utsträckning än tidigare utnyttjar forskarkompetens i kommunala verksamheter. ”Kommundoktorander” och delade tjänster föreslås vara receptet för att skapa mer kunskap. Sveriges Kommuner och Landsting har utlyst medel till det ändamålet. Men ett realistiskt förväntat resultat av den forskning som bedrivs är också viktigt. Det finns mycket förutfattade meningar om forskning bland icke-forskare, vilket gör att man både är skeptisk och förväntar sig storverk. Det behövs en ”översättning” av forskningsresultat, som exempelvis vetenskapsjournalister och andra grängångare skulle kunna bidra med. För att bilden av vilken forskning som pågår skall bli tydligare efterfrågas också fler kunskaps- och forskningsöversikter.

Att framhålla de 33 attraktiva kommunerna i Skåne ur ett kultur- och naturperspektiv men även med det goda livet som förebild, är en viktig del av forsknings- och förnyelsestrategin. Om de sociala, ekonomiska och ekologiska aspekterna vävs in i de sammanhang där det finns möjlighet; inom tillväxt- och kommunikations-

frågor, inom utbildningsområdet, inom folkhälsa och livskvalitet, med beaktande av kulturlandskapet, kommer hållbar utveckling i framtiden att förknippas med forskning och förnyelse i Skåne. Forskning som kan leda till förnyelse av det kommunala uppdraget i sin helhet efterfrågas. Det behövs således forskning som intresserar sig för de övergripande strategiska frågorna i en kommun, till exempel nya samarbetsrelationer mellan kommuner och kommunala verksamheter. Eller frågor som skär på tvärs över förvaltningsgränserna, till exempel hur vi skapar trivsel för äldre, hur vi möter klimatutmaningen, hur vi ger medborgarna reellt inflytande eller hur vi skapar integration mellan olika samhällsgrupper. Skånes kommuner behöver agera samlat för att ta initiativet om något nytt skall tillskapas. Det är också viktigt att framhålla att forskarsamhället välkomnar ett större initiativ från kommunerna. Detta gör det inte minst lättare att föra en dialog kring forskningsresultaten med kommunerna. Flera forskningsfinansiärer kräver dessutom en samarbetsrelation mellan aktuella kommuner och forskarsamhället.

Denna strategi förväntas bidra till att de kommunala beslutsfattarna i Skåne kan se sig i en mer aktiv roll gentemot forskarsamhället. Detta som ett led i att kunna påverka och bli en viktig samarbetspartner för forskarsamhället. Målet är att den forskning som bedrivs om kommunerna i högre utsträckning än idag skall ske på initiativ från kommunerna och ha en högre relevans för den samlade kommunala verksamheten.

Litteratur

Boverket (2007) *Boverkets kunskaps- och forskningsstrategi. Underlag till 2008 års forskningspolitiska proposition. Intern promemoria 2007-12-14.*

Ek R. (2003) *Öresundsregion – bli till! De geografiska visionernas diskursiva rytm.* Lund: Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi vid Lunds universitet.

Gren M. & Hallin P-O. (2003) *Kulturgeografi – en ämne-teoretisk introduktion.* Malmö: Liber.

Högskolan i Jönköping (2008) *Utbildnings- och forskningsstrategi 2009-2012.*

Johnsson L. (2001) *Kunskapsbildning i samverkan mellan forskning och praktik – En studie av interaktiv kunskapsbildning avseende kommunchefers ledarskap.* Linköping: Linköping Studies in Management and Economics, Dissertation No.47. Ekonomiska institutionen.

Johnsson L. red. (2002) *Kommunchefers chefskap – Ett lokalt präglat chefskap i politisk miljö.* Västra Frölunda: Nya Doxa.

Johnsson L. (red.) (2006) *Kommunledning och samhällsutveckling.* Lund: Studentlitteratur.

Malmö högskola (2008) *Utbildnings- och forskningsstrategier 2009-2012.*

Regeringens proposition 2008/09:50 *Ett lyft för forskning och innovation.*

Rämgård M (2009) *Redovisning av teman och konklusioner från World Café.* Opublicerat arbetsmaterial.

Scholten C. (2009) *Sammanställning av enkät skickad till Skånes kommuner som underlag inför framtagandet av en gemensam skånsk forskningsstrategi.* Opublicerat arbetsmaterial.

Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet (2003) *En forskningsstrategi för kommuner, landsting och regioner.* Stockholm.

Sveriges Kommuner och Landsting (2007) *Röster om lokal och regional forskningspolitik – en enkätundersökning till chefer i kommuner och landsting/regioner.* En underlagsrapport till Sveriges kommuner och landstings forsknings- och innovationsstrategi. Stockholm.

Sveriges Kommuner och Landsting (2007) *Forsknings- och innovationsstrategi för kommuner och landsting/regioner.* (Dnr 07/1604)

Sveriges Kommuner och Landsting (2008) *Forskning i kommunernas tjänst.* Stockholm

Tydén T. (2009) (red), *Gott&Blandat – Om FoU-miljöer i kommuner, landsting och regioner*

Tydén T, Söderström J, Eriksson Ö. (2007) *Gemensam FoU för 290 självständiga kommuner? Hur kommunernas behov av forskning, utveckling och erfarenhetsutbyte har organiserats och finansierats inom gatu- och trafikområdet.* Konferenspaper för HSS 07, Högskolor och samhälle i samverkan, 8-11 maj 2007.

Törnqvist G. (1993) *Sverige i nätverkens Europa – Gränsöverskridandets former och villkor.* Malmö: Liber-Hermods.

Örebro kommun, Inrättande av Örebro kommuns forskarskola – Offentlig förvaltning i utveckling. Kommunstyrelsens protokoll den 27 november 2007 § 263.

Metodbilaga

Tillvägagångssättet när strategin tagits fram har involverat ett stort antal kommunala beslutsfattare – tjänstemän och politiker. Med ett antal olika aktiviteter har var och en bidragit till att ge input i processen.

Advisory Board

En rådgivande styrelse, Advisory Board, sammansatt av sex kommundirektörer, direktören för Kommunförbundet Skåne, forskningsdirektören för Region Skåne och två oberoende forskare har tillsatts. Kommuncheferna är strategiskt utvalda från Skånska kommuner i olika delar av Skåne och av olika storlek. Advisory board har bidragit med råd och information under processens gång. Gruppens uppgift har varit att bidra med sakkunskap, lämna råd samt ge briefing och återkoppling. Sammankomsterna har haft karaktär av fokuserade gruppintervjuer och dokumenterats skriftligt. Tre halvdagsmöten har ägt rum och utgjort ett viktigt underlag till föreliggande strategi.

Visionsgrupp

En visionsgrupp bestående av fyra forskare, fyra kommunala förvaltningschefer eller motsvarande och två utvecklingssamordnare/förbundssekreterare har träffats vid ett tillfälle till ett ”inspirationsmöte”. Efter denna samling har gruppens medlemmar enskilt funderat kring tre frågeställningar som de var och en rapporterat skriftligt som input till processen. Frågorna löd: 1) Nämn några områden som du anser angelägna att förstärka kunskapen kring för att öka takten i den skånska välfärdsutvecklingen, 2) Vad menar du är kritiskt för att få till en samlad strategisk forskning som tar utgångspunkt i de skånska kommunernas specifika förutsättningar, 3) Vad kan göras för att det praktiska utbytet av forskning inriktad mot kommunala verksamheter ska öka? Det inkomna materialet har bearbetats och varit föremål för kvalitativ analys.

Visionsgruppen har också vid ytterligare ett möte fungerat som redaktionskommitté för den framtagna strategin.

Enkät till förvaltningschefer och kommunstyrelseordförande

En webbenkät har besvarats av 198 kommunstyrelseordföranden/förvaltningschefer i Skånes kommuner. Syftet var att kartlägga förhållningssätt och inställning till forskning samt inom vilka områden det finns forskningskompetens i de skånska kommunerna. Slutligen undersöktes angelägna områden för kommunala förvaltningar att öka kunskaperna inom (Scholten 2009).

Intervjuer av kommunstyrelseordförande och kommunchefer

Under processens gång har fyra ledande politiker och åtta kommundirektörer djupintervjuats enskilt med hjälp av en intervjuguide. Följande frågeområden ingick: 1) Kommunens intresse för att dra nytta av forskning, 2) Hur man idag använder forskningsresultat, 3) Kommunövergripande områden av intresse, 4) Erfarenheter av kunskapsöverföring mellan högskola/universitet och kommun, 5) Syn på intermediära FoU-verksamheter, som till exempel FoU Skåne, 6) Behovet av gemensamt skånskt initiativ för att driva forskningsfrågor. Intresset har rört sig kring strategiska områden inom kommunal verksamhet som skulle kunna dra särskild nytta av forskningsbaserad kunskap. Intervjuerna är transkriberade i sin helhet. En kvalitativ analys av materialet har genomförts av tre forskare. Det är bland annat denna analys som ligger till grund för de prioriterade områdena. De strategiska områdena är således det som prioriteras av de skånska kommunerna.

Konferens på Grand Hotel Lund

En konferens över temat ”Forskande och innovativa kommuner och regioner” har arrangerats på Grand Hotel Lund tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting och Region Skåne. Målgruppen var forskare, förvaltningschefer och kommunstrateger. Syftet var att uppmärksamma vikten av forskning inom offentlig sektor och diskutera forskningsstrategier på olika nivåer. Under

dagen presenterades ett antal FoU-projekt av nationell, regional och lokal betydelse. Konferensen, som samlade ett 40-tal engagerade och intresserade beslutsfattare, bidrog till att sprida och förankra tankarna om en kommunal forsknings- och förnyelsestrategi för Skåne.

World Café

En experimentverkstad för kommunala framtids- och forskningsfrågor har genomförts. World Café, som är en metod hämtad från aktionsforskningen med syfte att genomlysna och analysera ett nytt område, har genomförts under en heldag tillsammans med 16 kommunföreträdare på förvaltningschefsnivå eller motsvarande med hjälp av tre processledare med forskarbakgrund. Frågeställningen som låg i botten för detta café handlade om hur en mer ”praktikerdriven” forskning skulle kunna inspirera och stödja det kommunala utvecklingsarbetet. Arbetsprocessen och resultatet från de olika ”experimenten” i caféet har dokumenterats och analyserats av en av forskarna. Analysen av materialet visar en samstämmighet med enkät och djupintervjuer. (Rämgård 2009)